

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 500 בס"ד ערש"ק פר' תצוה (פרשת-ויקרא) ז' אדר תשע"ה

פנינים יקרים לתודע - אדר זכור ופורים

גרסינן בתענית (כט) משנכנס אדר מרבין בשמחה. וכן הובא במגן אברהם, וכבר הקשה החת"ס אמאי השמיטו הרמב"ם, והנראה דהנה ענין מרבין בשמחה לא קאי על שמחה של מצוה דוקא דזה צריך להיות כל השנה, אלא שבחדש אדר הותר שמחה יתירה (אם רק שאינה הוללות ח"ו). והנה הרמב"ם פסק בהלכות דעות (פ"א ה"ד) שהאדם צריך להיות שמח כל ימיו נמצא שאין תוספת מיוחדת לחדש אדר לכך לא היה שייך שהרמב"ם יביא הלכה מיוחדת משנכנס אדר מרבין בשמחה מיוחדת. הרי שהשמחה צריכה להיות כל השנה וכמ"ש הרמ"א סוף ביאורו על השו"ע וטוב לב משתה תמיד.

איתא בספר מאור עינים שסדר תצוה חל בשבוע שבו יום הסתלקות משה רבינו ע"ה (ז' אדר). בפרשה זו כל עניני הפרשה הן צווי הקב"ה למשה ובכ"ז שמו לא נזכר, ויש לבאר ע"פ דברי בעל התניא דצדיק דאתפטר אשתכח בכל העולמות ולכן אחר הסתלקות הצדיק יכולים לקבל ממנו יותר מכמו בעת חייו כי בהיות הצדיק חי על פני האדמה חיו חיי הצדיק בכלי ובלבוש בגופו ובמילא אי אפשר לקבל רק הארה, אבל לאחר פטירתו כשנשמתו אינו בתוך הכלי נקל לקבל מבחינת רוח. הרי שדייקא מכך שלא נזכר שמו של משה, ונזכר התואר "אתה" יש מקום להשפיע יתר מבחינה.

פשוט הדבר דכמו לפני יום כפור יש שבת-תשובה כך לפני פורים יש שבת-זכור, בשבת-תשובה מעוררין את הלכות בדברים המשברים ובשבת-זכור מעוררין את הלכות בשמחה וטוב לב, יש לפרש בזה הא דאיתא בשם הס"ק מרוזין דגדול פורים מיום כפור דיום כפור מכפר רק לשבים ופורים מכפר אפילו בלי תשובה, הכוונה שלא צריכים וידויים וחרמות אלא רק להיות בשמחה ובוה להפקיע את המרה השחורה ובוה סילקו את כל הקטרוגים ומקבלים הכל בשמחה ובאהבה.

על תענית אסתר אמרו חז"ל (מגילה ב) שלשה עשר [באדר] זמן קהלה לכל הוא. ופירשו הרא"ש בשם ר"ת שהכל מתקבצין לתענית אסתר לפי שבו נקהלו על נפשם והיו צריכים רחמים, לפי"ז הלשון זמן קהלה לכול בא מפני שהיו מתאספים למקום אחד ומתפללים וכו' וזה הוא חביב מאד לפני השי"ת כשנקהלים בחבורה אחת לעורר רחמים וכו'.

בספר יסוד יוסף מובא סגולה נפלאה לברכה ולישועה לומר בכוונה מזמור כ"ב שבתהלים ביום תענית אסתר. והוא ע"פ דרשת חז"ל שדוד המלך כיון את המזמור בתהלים על אסתר המלכה, כאשר אמר המן לאחשוורוש ישנו עם אחד מפוזר ומפורר, התחילה אסתר לומר למדרכי לך כנוס את כל היהודים והיתה מתפללת ואתה ה' אל תרחק אילותי לעזרתי חושה, והקב"ה קבל תפלתה.

במגן אברהם הקשה למה תקנו לקרות פרשת עמלק (בשבת זכור) מה שלא תיקנו בזכירות אחרות. ויש לבאר הדברים ע"פ פירוש רבנו הוקן בלשון הרגיל "זרע" של עמלק מלשון זרעיה שעמלק זרע את קליפתו וטומאתו לכל הדורות שגם כאשר לבנו יבין בעבודת ה' לא די שאינו מכריח את לבו לכופו ולהטותו לאהבת ה' אלא עושה את ההיפך לגמרי נגד הדעת. והעצה לבטל קליפה זו היא ע"י קריאת פרשת עמלק דאורייתא וקוב"ה חד לבטל קליפת עמלק.

לדעת את שלום אסתר (ב' י"א) מרדכי פחד שלא תכשל ושלא יעשו לה כשפים אמר רבי יעקב בר אחא אמר לו הקב"ה אתה דרשת שלום נפש אחת "לדעת את שלום אסתר" חייך סופך לדרוש שלום אומה שלמה, הוא דכתב (י' ג) דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו.

עיקר הישועה בפורים נעשה ע"י הכינוס, לכן כתיב וקבל היהודים (ט' כ"ג) לשון יחיד שנעשו אגודה אחת...

(שפת אמת)

ונראה דשורש ההשוואה בין 'פורים' ל'כפורים' נעוץ בזה שהם ימי מתן תורה שאחר התשובה דבזיה"כ ניתנו לזחות שניות ובפורים קיימו וקבלו תושבע"פ מאהבה.

(אוסרי לגוף)

שיחת הרא"ש זיע"א כ"ח ניסן תשל"ה (חלק רביעי) פאבא ליפאס ע"י א.א.

יאמר חזק. ולא יהיה שנאת מות, ולא שנאת חיים, רכילות, ולשון הרע, שבגינם כבר אלפי שנים אנו תחת שלטון הגלות, והקב"ה מחכה עלינו לגאלינו כל נשימה ונשימה. כמו ששמעתי אתמול מאחד החברים שבנו התינוק נהיה חולה אנוש בפתע פתאום, וכל המשפחה יושבים ובוכים ומחכים מתי כבר יוכלו בחזרה לשמח את ליבם עם התינוק היקר שלהם, כך הקב"ה בוכה ומחכה עלינו - מתי אזכה להיות ביחד עם התינוק שלי שזה הכלל ישראל. אולם אף אחד מאיתנו לא מרחם עליו, ונותנים לו לעמוד לבדו במדבר השממה. הוא מחכה לתת לנו את כל הטוב שהכין לנו, ואנחנו מעדיפים את התענוג של הפינוק ושל העצבות, ולקבל מהשטן את הנפילות שזה מוות נצחי.

אשרי האיש שיוכה להבין ולשמוע מעצמו שיש כח שמקיים אותו, ומשפלותו יבוא לחיות עם יוצרו. ואף פעם לא יתגאה. במה יש להתגאות? עם אני עני שבעניים ויש מי שנותן לי מתנה ומחיה אותי, במה אני יכול להתגאות? והנמשל: אם אני עני שבעניים מה יש לי להתגאות בפעולות טובות שאני עושה? דבר אחד טוב יש לעשות, והוא: להכיר את עצמי. וכמו שהוא חי בעולמו כך אני אחיה בעולמי. ועייז אוכל לפגוש

עלינו ללמוד מן השטן, "כי ממנו נקח לעבוד את ה'", ולדעת שאף פעם לא מאוחר להפסיק לקבל את הפינוק של השטן, ואת העצבות שהפינוק מביא אחריו, עצבות שמביאה מחשבות זרות ודמיונות על החברים. צריך לדעת שהדמיונות הללו נובעים רק ממחשבות העצבות שמטרתם להביא להרס וחורבן, יש אימרה ש"עשר שונאים לא יכולים להזיק לאדם כמו שהוא מזיק לעצמו" עם המחשבות והדמיונות שלו. בסוף זה מביא לשגעונות, לקטטות, ולבית חולי רוח.

וכאשר נלך בדרכים שה' רוצה מאיתנו, ונחיה בהרגשת הסכנה של האריות הטורפים, הנחשים והקוצים שזרועים לרגלינו בכל צעד לאורך כל ימי חיינו. ואפילו אם נפלנו - אין כזה מושג של "מאוחר", אבל לא לדחות למחר. אי אפשר לחכות עד מחר. המחר אֵין, יש רק את ההווה. ואם אנו נחיה את ההווה, ונחיה את הסכנה, אז נשאל את ההשאלה: איך יש לנו קיום בסכנה כזו? ומזה נגיע ל"אחזה אלוהית". כי המצב מכריח להכיר ולהאמין שיש מי שנותן לי את הסיבות להציל את חיי.

ואם נתאחד ביחד, ונזכה לאחדות השלימות, איש את רעהו יעזרו ולאחיו

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמי קודם

2500

שעשוי מאש התפילות שלנו, שעליהם נאמר "ותערב לפניך עתירתינו כעולה וכקרבן". כמו עולה שהיא כליל תקטר, ואז כך התפילות יהיו כליל תקטר באש. ואז נזכה ביחד לשלימות של בחינת "לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה ביחודא שלים בשם כל ישראל", כי אי אפשר שהקב"ה יגאלנו אם לא יהיו כל הנידחים מקובצים יחד באהבה ואחוה ורעות, ואין רכילות ואין לשון הרע. אז ה' יעורר את שכינתו, ויבנה את בית מקדשו, הבית השלישי שעשוי מהאש שיוצא מפינו בתפילתנו, בבחינת "ונשלמה פרים שפתינו". ואז נזכה לאורו של משיח כולנו יחד ולא נצטרך לחיות ולאכול נהמא דכיסופא.

הבה נקוה שה' יזכנו לשוב בתשובה יחד עם המתים, ואז נזכה לשלימות, מפני שה' יקבץ את כל הנידחים למענו, כמו שכתוב "למעני למעני אעשה". נקוה שבדורינו ה' יקיים את זה, ע"י שנתאחד, ונחיה ביחד עם שלימות, בלי שנאת חנם ובלי לשון הרע ורכילות, ואיש את רעהו יעזרו להוציא אותו מן המיצר, ולרדוף אחרי החבר שיש לו יכולת להציל אותו שלא יכאב לו כל נשימה ונשימה. אז נהיה מאושרים. וה' ימחה את עמלק. והוא יקבץ אותנו וישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל חי. ונזכה במהרה בימינו, אמן.

בו, והשטן לא חוצץ ביננו. כי כשאדם חי עם עצמו, ועם הסכנה שהקוצים והדרדרים והשטף מים רבים לא ישטפו אותו, אז הוא חי עם קודשא בריך הוא, ומי שחי במצב כזה נזכה להתגלות ש"פה אל פה אדבר בו".

איך אנו יכולים להגיע לזה? כשלא נתעייף, ולא נשכח נשימה אחת שאנו חיים במדבר שממה, כל הזמן נחיה בפחד מהקוצים והדרדרים שזורעים על כל החיים שלנו, ומן האריות הטורפים והנחשים והעקרבים שאורבים לנו ורוצים לטרוף אותנו, ונהיה עסוקים רק בדבר אחד: איך יוצאים מכאן חי. אז תִּשְׁאַל השאלה איך בכלל אנחנו קיימים בתוך הסכנה הזו? ואנו עוד ממשיכים ובכל זאת לא אבודים. וכך נזכה לחיות עם הקדושה מעצמנו, כמו שנאמר "מבשרי אחזה אלוהה". ובכח הבחירה נשיג מעצמנו - ממה שאנו ממשיכים לחיות - שיש כח עליון הַשֵּׁם נפשנו בחיים. ומתוך הכרת אי יכולתנו והסכנה הגדולה בה אנו נמצאים בכל נשימה ונשימה, ממילא נגיע ל"אל תעש תפילתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום".

ואם נזכה יחד לחיות כך, ה' ישרה את שכינתו עלינו, ויחיה את המתים, ויבנה את בית מקדשינו. הבית השלישי של אש,

ומרדכי ידע את כל אשר נעשה וגו' (ה' א') מוסבר בזה"ק כי שאר בני ישראל לא ידעו רק מה שראו עיניהם שהמן ושאר שונאי ישראל הולכים ומתגברים ומחדשים גזרות רעות. ומרדכי ידע גם מקור כח הקליפות, התבונן בכל אשר נעשה שנברה כח הקליפה ע"י חמא בני ישראל שבאותו דור עד שהיו צריכים לעורר רחמים על כן ויקרע את בגדיו. ואסתר אשר זכתה לרוח הקודש ידעה גם כן בכח התפלה שנאמר ותעמוד בחצר המלך (ה' א') ואין עמידה אלא תפלה, ובתפלתה עוררה חסדי המקום ברוך הוא כמש"כ וישט המלך לאסתר את שרביט הזהב והוא חוט של חסד וכו'. ולא לה לבדו אושיט שרביט זה אלא לכל אינון דאתחברין בהדיוהו.

(יסוד יוסף פפ"א)

ורבים מעמי הארץ מתייהדים וגו' (ה' יז') כמו ששורש כנסת ישראל הוא החשק שלהם להשי"ת כמפורש בשייר השירים, כך שורש כל האומות עכו"ם הוא החשק שלהם לחמדת עולם, ובאמת כל שורש המעשה והשתדלות שהוא מצד הבחירה הוא רק בעוה"ז, דלגבי אמתת ידיעות השי"ת אין מקום לבחירה והשתדלות במעשה כלל, ורק בהאי עלמא שהוא עלמא דשיקא הבחירה נגלית, אמנם אחר התגלות תוקף החשק להשי"ת אז גם הנאת עוה"ז דבני ישראל הוא להשי"ת ומה שלוקח מחמדת העולם הוא רק לתשמיש דקדושה, וזה טעם 'ונהפוך-הוא' לעקור חמדות העוה"ז בלא כפייה לעמלק כמש"כ ורבים מעמי הארץ מתייהדים. (צדקת הצדיק)

בפורים יש דין מחודש דדין האדם נקבע לפי המקום שנמצא באותו יום ובאופן מיוחד עד שמשפיעה אפילו על האורחים, ויש להתבונן מה קדושת המקום של ערים המוקפות חומה מימות יהושע בן נון? ונראה עפ"י פרשת שילוח מטמאים דמצורע משתלח חוץ לג' מחנות ויהושע קידש את ערים המוקפות חומה בקדושת מחנה ישראל (עין רע"ב כל"ס א. ו) והנה בפרי צדיק מוכא דטומאת נפש נגד הגאווה והכעס, זה נגד התאוה ומצורע נגד הכבוד. וכדי לקבל קדושת המוקפין צריכים לשבור רדיפת הכבוד שגורם בסוף למרה שחורה... (אוסרי לגפן)

ושמעתי דמגילה לשון התגלות כי אז נתגלה שדרך המבע גם כן הוא הנהגת השי"ת כי בפורים היה ישועה בדרך הטבע ונגלה לכל שהיא מפעלות השי"ת. התגלות בדרך הטבע זהו באמת התגלות יותר גם לאפסי ארץ הרי דהכרה שגם דרך הטבע היא מהשי"ת הוא הכרה מגולה יותר. (צדקת הצדיק)

תשועתם היתה לנצח שהיה ישועה בזמן ההסתר לחזק כל הדורות השפלים, להודיע שכל קיץ לא יבושו אפילו אותן שאינם ראויין, מ"מ החוסים בהקב"ה לעולם לא יבושו וכן כתוב חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים לה' כו' פירוש אפילו מי שאינו ראוי. (שפת אמת)

ויהי ידיו אמונה עד בא השמש (שמח יו, יב) פרש"י שידי משה היו פרושות לשמים בתפילה נאמנה ונכונה. משה רבנו הכנים כח אמונה בבני ישראל עד ביאת המשיח שאפילו בזמנים קשים בעקבתא דמשיחא יוכלו גם להתחזק באמונה. (אמרי אמת)

כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע (שמח יו, יד) מכאן רואים שאין די במה שלומדים בתורה הקדושה אלא צריכים לנסוע לצדיק ולשמע מפיו תורה, על זה נאמר ושים באזני יהושע כלומר מלבד מה שכתוב בספר, השמע מפיו לאזניו כי הרברים הנשמעים מפי הצדיק מכניסים לאדם חיות ופועלים בו יותר תועלת. (רבנו בעש"ט זיע"א)

ושים באזני יהושע ... (שמח יו, יד) הקב"ה הורה למשה שילחש ליהושע בדרך לחישה וסוד את ספור מגילת אסתר והטוב שיהי' בסוף, סוד זה נמסר מדור דור עד מרדכי, זהו מה שכתוב ומרדכי ידע את כל וכו'. וזה שלא פרסמו לעם ישראל כדי שיחזרו בתשובה שלמה... (ישמח משה)

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים
 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
 ת.ד. 5080 ירושלים 91050